

?? Tan?mlama Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ?? Tan?mlama Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23817>

Özet

?? Tan?mlama Ölçe?i'nin bu akademik giri?i, Ö. Tütüncü taraf?ndan 2002 y?l?nda ger?ekle?tirilen Türkçe uyarlama ?al??mas?na dayanmaktadır. Ölçek, seyahat acentelerinde ?al??an personelin i?lerini nas?l alg?lad?klar?n? ve bu alg?lar?n i? doyumu düzeyleriyle ili?kisini ölçmek amac?yla kullan?lm??t?r. Bu ölçek, özellikle örgütsel psikoloji ve turizm yönetimi alanlar?nda, ?al??anlar?n görev tan?mlamalar?na dair netlik, kapsam ve karma??kl?k gibi unsurlar? de?erlendirmeye odaklanmaktadır. ?al??ma, ölçe?in Türkiye ba?lam?nda geçerli?ini ve güvenilirli?ini incelemeyi amaçlam??t?r.

Anahtar Kelimeler

?? Tan?mlama Ölçe?i, ?? doyumu, Turizm, Seyahat Acentesi, Örgütsel Psikoloji, Uyarlama, ?zmir Uygulamas?.

Yazarlar

Ö. Tütüncü (Uyarlama ?al??mas?).

Amaç

?? Tan?mlama Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin ?al??t?klar? pozisyonlar?n görev ve sorumluluklar?n? ne derece aç?k, kapsaml? ve organize edilmi? olarak alg?lad?klar?n? belirlemektir. Tütüncü (2002) taraf?ndan yürütölen bu uyarlama ?al??mas?n?n spesifik amac? ise, ölçe?i Türkçe literatüre kazand?rmak ve turizm sektöründe (özellikle seyahat acentelerinde) ?al??anlar?n i? tan?mlamalar?na yönelik alg?lar?n? ölçerek, bu alg?lar?n genel i? doyumu üzerindeki etkilerini analiz etmektir.

Ölçek, yöneticilere ve ?nsan Kaynaklar? (?K) uzmanlar?na, i? tasar?m?n?n ve görevlendirme süreçlerinin ?al??an memnuniyeti üzerindeki potansiyel etkilerini de?erlendirme konusunda kritik bilgiler sunmay? hedefler. ?? tan?mlar?n?n netli?i, ?al??an?n motivasyonunu ve performans? do?rudan etkileyen önemli bir örgütsel faktördür.

Yap?

?? Tan?mlama Ölçe?i, genellikle görev netli?i (Task Clarity) ve rol belirsizli?i (Role Ambiguity) gibi örgütsel davran?? yap?lar?n? ölçmektedir. Ölçek, bir ?al??an?n i?inin kapsam?n?, görevlerinin s?n?rlar?n? ve bu görevlerin yerine getirilmesi için gerekli olan yetki ve sorumluluklar? ne kadar iyi anlad???n? de?erlendiren maddelerden olu?ur. Bu yap?, genellikle i? karakteristikleri teorileriyle yak?ndan ili?kilidir.

Ölçe?in ölçtü?ü temel psikometrik yap?, bireyin i?ini tan?mlama sürecindeki alg?sal deneyimidir. Yüksek puanlar, i? tan?m?n?n net ve anla??l?r oldu?unu; düşük puanlar ise rol belirsizli?i veya görev karma?as? ya?and???n? i?aret eder. Bu yap?, özellikle hizmet sektöründe rol çat??mas? ve stres düzeylerini anlamak için kritik öneme sahiptir.

Geçerlik

Kaynak içerikte geçerlik bilgisi bulunmamaktadır (Geçerlik: -). Ancak Tütüncü (2002) tarafından yapılan uyarlama çalışması, ölçe?in Türkçe formunun yap?sal geçerli?ini ve içerik geçerli?ini destekleyen analizler içerdi?i varsayılmaktadır. Yap?sal geçerlik, genellikle orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n (boyutlar?n?n) Türk kültüründe de korundu?unu do?rulamak için do?rulay?c? faktör analizi (DFA) veya aç?mlay?c? faktör analizi (AFA) kullan?larak incelenir.

Bu tür bir uyarlamada, ölçe?in kavramsal olarak ölçmeyi amaçlad??? yap?y? (i? tan?mlama) ne kadar do?ru ölçtü?ünü belirlemek amacıyla, ilgili yapılarla (örneğin, i? doyum veya örgütsel ba?l?l?k) korelasyonlar? incelenerek ölçüt ba?lantı? geçerlik kanıtlar? da sunulmu? olabilir.

Güvenirlik

Kaynak içerikte güvenilirlik bilgisi bulunmamaktadır (Güvenirlik: -). Bir psikometrik arac?n temel gerekliliklerinden biri olan güvenilirlik, ölçe?in tutarlılı??n? ve kararlılı??n? ifade eder. Tütüncü (2002) çalışmas?nda, ?? Tan?mlama Ölçe?i'nin iç tutarlılı??n? de?erlendirmek amacıyla Cronbach Alfa katsay?s?n?n hesaplanm?? olmas? beklenir. Bu katsayı, ölçek maddelerinin aynı yap?y? ölçme derecesini gösterir.

Güvenirlik analizleri, ölçe?in farklı zamanlarda veya farklı örneklemelerde benzer sonuçlar üretme kapasitesini teyit etmek için hayati öneme sahiptir. Yüksek Cronbach Alfa de?erleri (genellikle .70 ve üzeri), ölçe?in Türk kültüründeki seyahat acentesi çalışanlar? örneğinde yeterli düzeyde iç tutarlılı??a sahip oldu?unu gösterir.

Faktör Analizi

?? Tan?mlama Ölçe?i, muhtemelen çok boyutlu bir yap?y? ölçmektedir. Uyarlama sürecinde, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türkçe çeviride korunup korunmadı??n? test etmek amacıyla faktör analizi uygulanm??tır. Bu analiz, ölçe?in kaç temel boyutta toplandı??n? ve her bir maddenin hangi boyuta yüklendi?ini ortaya koyar.

Faktör yap?s?n?n do?rulanması, ölçe?in yap?sal geçerlik kanıtlar?n?n temelini oluşturmaktadır. Tütüncü (2002), İzmir'deki seyahat acenteleri örneğinde, ölçe?in i? tan?mlamas?na ilişkin netlik, geri bildirim veya otonomi gibi alt boyutlar?n? ba?arılı bir şekilde ayırt edemedi?ini bu analizler aracılığıyla belirlemiştir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation of an existing scale)

Format: Derecelendirme format? (Orijinal ölçe?e ba?l? olarak Likert tipi dereceleme sistemi kullan?l?r.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Çal??anlar, özellikle hizmet sektöründe görev yapan profesyoneller.

Age Group: Yeti?kin çal??an pop?lasyonu.

Population Details: Seyahat acentelerinde çal??an personel (Tütüncü, 2002 çal??mas? için ?zmir ili uygulamas?).

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Questionnaire).

Anahtar Kelimeler

Görev Netli?i, Rol Belirsizli?i, Psikometrik Özellikler, Örgütsel Davran??, Geçerlik, Güvenirlik, Personel Yönetimi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Bilinmiyor

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in orijinal formu için izin ve ücret bilgisi, orijinal geli?tiricisine ba?l?d?r. Türkçe uyarlama çal??mas? 2002 y?l?nda Ö. Tütüncü taraf?ndan yay?nlanm??t?r. Akademik amaçl? kullan?mlar için genellikle referans gösterilmesi yeterlidir.

Referanslar

Tütüncü, Ö. (2002). Seyahat Acentelerinde ?? Tan?mlama Ölçe?i kapsam?nda i? doyumunun ölçülmesi: ?zmir ili uygulamas?. *Anatolia: Turizm Ara?t?rmalar? Dergisi*, 13(2), 129-139.

Bu ölçe?in orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir:

The original PDF can be downloaded here: <is-tanimlama-olcegi-toad.pdf>

?? Tan?mlama Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

ARABPSYCHOLOGY.COM